

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP.

Felolvasó szerkesztők háborúban léte miatt a szerkesztésért felelős:
PURJESZ MÓR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Károlyi-utca 2. Telefonszám 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Egész évre 14 koron. Negyed évre 3 kor. 50
Fél évre 7 „ Egy hónapra 1 „ 20

A tüzifa

Bejelentés, maximálás, rekvirálás: ezen a három lépésfokon szállítják le a spekuláció tornyáról a tulhajtott magas árat. A tüzifánál, amelynek drágulása megdöbbentő arányokat mutatott, megtörtént az első intézkedés. A kormány elrendelte az országban levő, már kitermelt és október 31-ig kitermelendő tüzifa kötelező bejelentését és összeírását.

Csanádvármegye közigazgatási bizottsága az iskolák fűtése érdekében már felírt kedvezményes fa iránt a kormányhoz. Ezt tette ezenkívül még néhány törvényhatóság, amely védelmet követelt a határt nem ismerő tüzifa-spekuláció ellen. Hiszen már az eddigi tüzifaárak olyanok, hogy a középosztálynak is alig lenne módjában tölteni a fűteni valót, sőt a konyhához szükséges fát beszerezni. Amikor a természet kegyelméből azon a gondon félig meddig tudunk, hogy kenyerünk lesz-e, amikor a hus-kérdést is megoldottuk azzal a radikális módszerrel, hogy nem eszünk húst, új rémként állott előttünk az az aggodalom, hogy a hideg ellen a lakásunkat, családunkat, magunkat és fázós gyermekeinket megfogjuk-e tudni védeni.

Még nem tudjuk, hogy lesz-e még egy téli háború. Az ország lakossága azonban föltétlenül téli háborúnak nézhetett elébe a kérdés, hogy hányan lettek volna az elesettei a széljárta, fűtlen szobáknak, a tüzelő nélkül maradt, barátságatlan lakásoknak. Hiszen akárhány munkás-család van, amely a keresetének feléből se tudná a mai tüzifa-árak mellett azt a tüzifát beszerezni, amelyre a késő őszi, téli és a kora tavaszi hónapokban szüksége van.

A termelési költségek szaporodása, a munkáshiány és a készletek csökkenése nem indokolta a tüzifa-áraknak azt a száz perentes, sőt annál is nagyobb emelkedését, amely bekövetkezett. Igaz, hogy ugyanígy volt minden más szükségleti cikk drágulásánál. De amint egyebekben is sor került a hatósági beavatkozásra, a tüzifánál is — végre — megindult a kormány ezen az uton.

Őszi hajlik a nyár és csak egy-két hűvösebb este sejteti velünk a közelgő hidegebb időket. De a tüzifaárak megrendszabályozásának tényleg legfőbb ideje volt. Nemcsak azért, hogy a spekuláció

árját föltartóztassa. A fa-készletek bejelentése, megállapítása s ennek alapján a különféle minőségek és fajták legmagasabb áranak megállapítása hosszú időt s kétségtelesen nagy munkát ad. Ennek a munkának pedig készen kell lenni arra az időre, amikor a tüzelőanyag beszerzése elodázhatatlanná válik.

Kétségtelesen tartjuk, hogy a tüzifa maximális áranak megállapításánál, ha a régi jó idők áraihoz nem is lehet visszatérni, a kormány kellő figyelemmel lesz az ország fogyasztóközösségének

helyzetére, egyéb drágulásoktól is hanyargatott állapotára. Még hathatósabb módja lenne a segítségnek, ha az állam, amely az ország legnagyobb erdőbirtokosa és egyik legnagyobb fatermelője, a maga készleteit nagy mennyiségben eszközvetlenül a fogyasztóközösség között hozná forgalomba, olyan árak mellett, amelyeket a kevésbé vagyonosak is el tudnak viselni. Az államnak ezekben a nehéz időkben igazán nem lehet éjje, hogy az üzemei a polgárok rovására jó mérleget mutassanak ki.

nem érik be Varsó és a Visztula középső folyásának meghódításával. Hindenburg haditerve ránk nézve sokkalta veszedelmesebb és mi kénytelenek vagyunk bevalani, hogy Kownót és Kurlandban levő hadseregeinket stratégiai bekerítés fenyegeti. Be kell ismernünk, hogy ellenségünknek Riga ellen végrehajtott támadása rendkívül ügyes és nagyon hősi.

Két millió népfelkelőt küld harcra Oroszország

A „Kambana“ a következőket írja: A háború kitörése óta az oroszoknak hétmillió katonájuk vált harcra késznek. Ujabbán ismét kétmillió fegyverképes népfelkelőt hívtak be. A kiképzett katonákat végtelen hosszú vonatok szállítják Brest-Litovszk felé. A tuleröltetésnek azonban semmi eredménye sincs. A cári uralom utolsó napjait éli.

Nem engedik körülzárni seregeiket az oroszok

A „Lokalanzeiger“ jelenti Pétervárról: A szövetségesek a Visztula-menti várak körülzárásával az oroszok visszavonulását el akarták vágni. Az ellenség legközelebbi célja Ossoviec elfoglalása, amivel az oroszokat háttakapnák. Ez azonban nem sikerülhet, mert a visszavonulás gyorsan folyik.

Száz orosz nehéz ágyú pusztulása

A „Daily Express“ petervári távirat alapján jelenti, hogy az oroszok Varsó kiűritése előtt az erődökben száz nehéz ágyút elpusztítottak, mert nem tudták elszállítani.

Győzelmünk titka

Az oroszok sokáig azt hangoztatták, hogy az ellentük kihívott sikereinket fejlett vasuti hálózataknak köszönhetjük. A határon folyó küzdeleknél ezen állítás plauzibilisnek is látszott. Most azonban, hogy orosz földön folytak a küzdelmek, egészen megdőlt ez a feltevés. Most a szövetségesek mindenütt orosz vasutakat kénytelenek használni és emellett kétszeres hátrányt kell legyőzniük. Először, hogy a Visztula mögötti vasuthálózat, ame-

Kimenekülnek az oroszok a körülzárásból

A váróv fedezte a visszavonulást

A Riga elleni támadás

Berlin, aug. 12.

A sajtóhadiszállás egy csoportja ma érkezett vissza a Visztula mentéről, melynek mindkét oldalán végigjárták a frontot és személyes tapasztalatból győződtek meg harcra kész helyzetükről és csapataink magatartásáról. A szövetséges hadseregek az utolsó hetek során rendkívül teljesítményeket végeztek. A győzelemben való hit szinte fanatikus, annál is inkább, mert az ellátás és általában a csapatokról való gondoskodás elsőrangú. Természetes, hogy súlyos harcok folynak és várnak rájuk a jövőben is, úgy, hogy még hosszabb ideig minden erőfeszítésre lesz szükség, hogy teljes sikert érjenek el.

Az oroszok vitézül verekednek és azokra a nehéz körülményekre való tekintettel, amelyek közt harcolniuk kell, csak elismerést érdemelnek. A lekicsinylésnek semmiféle értelme nincs. A nagy harcok stratégiai eredménye a fontos, nem pedig a lokális sikerek s ép ezért teljes bizalommal kell várnunk az eredményt, anélkül azonban, hogy azokat a fantasztikus föltevéseket, amelyek az oroszok teljes megsemmisítéséről szólnak, máris eszkomptálni akarjunk. A vezetés, a csapatok maga-

tartása s az eddigi eredmények azt a biztató reményt keltik, hogy a hadjárat befejezése méltó lesz az eddigi sikerekhez. Mindenkinek aki nem verekszik maga is hőseink sorában, nincs jobb és bízhatóbb kötelessége, mint bízni és kitartani.

A Riga elleni támadás

Stockholm. Riga teljes kiűritése befejezettek tekinthető. Legutóbb a Vöröskereszt, a város katonai parancsnokságának irodája és a tendőrigazgatóság tagjai hagyták el a várost. A Provodnik-éle gummygár, mely ezernél több munkást foglalkoztatott, beosztotta üzemét.

Pétervár. Michajlovski ezredes, a Ruszkóje Szlovóban a következőket írja:

Az orosz nyugoti fronton a helyzet most is olyan komoly, min ezelőtt, mert a németeken nyoma se látszik a fáradtság, sőt öllerkezőleg, szívósan és rendíthetetlenül küzdenek. Nem egészen három hét alatt Hindenburg a nagyjelentőségű sikerek egész sorozatát vívta ki és a németek

Ablakredőnyök önműködővel minden nagyságban kaphatók a PALLAGI-czégnél.

lyet a visszavonuló oroszok használnak, érdusabb és fejlettebb a kezünkben lévő Lengyelországi vasutaknál. Második hátrányunk, hogy az oroszok visszavonulásának alkalmával minden vasutat elpusztítanak s nekünk kell a vonalakat rendbehozni.

A kielce—radom—ivangorodi vonalat Hindenburg iskolája szerint tették tönkre: a síneket folszedték, a talpfákat elhureolták, helyenként a töltést föl is robbantották. A németek és saját vasutas katonáink öt nap alatt helyreállították a vonalat, melyet mindjárt átalakítottak orosz szelvényvágány helyett normál vágányúvá.

Ennek dacára az oroszok fejlettebb halozatukon nem tudnak oly gyorsan visszavonulni s egyik vereséget a másik után szanvedik. Nyilvánvaló tehát, hogy nem a vasutak sűrűségétől, hanem a stratégiai koncepciótól függ a siker. Jó hadvezér kevesebb vonalat is jól tud kihasználni. Így volt Lubartowánál is, ahol József Ferdinándnak csak egy vonala volt, áttörésével mégis oldalába került az orosz frontnak és Wierperzen át kezét nyújtott Woysrschnak. Woysrsch pedig északon is szoros összeköttetésben van Lipót bajor herceg csapataival.

Kiüritik az oroszok Kelet-Galiciát

Magdeburg. „Magdeburger Zeitung” közli: Kopenhágai lapok jelentik: Kelet-Galicia kiüritését az oroszok már megkezdték. A galíciai civilkormányzatást Bródyban feloszlatták.

Vilnát német repülő bombázták

Basel. A „Baselern Nachrichten” jelentik Pétervárdi: Német repülőgépek megjelentek Vilna felett és a városra több bombát vetettek.

A bialistoki vasuti csomópont bombázása

Stockholm. A svéd lapok jelentik: A Narew-fronton Nowogeorgiewszkától Lomzaig 150 kilométeres fronton folynak a harcok. A németek az ellenség minden ellenállása dacára állandóan folytatják előnyomulásukat dél felé és fenyegetően közelednek a varsó—pétervári vasutvonalhoz. A transzportot e vonalon a bialistoki vasuti csomópont bombázása zavarja.

Szerbia egész Albániát megszállja

Russuk. aug. 12.

Nisből, jelentik, hogy Pasics tegnap több albán notabilitást fogadott, akiknek tolmács utján azt magyarázta, hogy most már az összes albánok Szerbia uralma alá fog kerülni, ami természetes is, mert Albánia régi szerb terület. Megígérte, hogy Albániában szerb nyelvű iskolákat állítat föl, de az eddigi privilégiumokat is tiszteltben fogja tartani. Ezzel szemben elvárja Szerbia, hogy az ed-

digelé meg nem szállott területek nepe megadja magát a szerb csapatoknak.

A tűzifakészletek bejelentése

Rekvirálni fogják a tűzifát

A hivatalos lap mai száma közli a kormánynak a tűzifakészletek bejelentésére vonatkozó rendelkezését.

Be kell jelenteni a központi statisztikai hivatalnál e célra készített bejelentőlapon, — amelyeket az előjárásoknál lehet beszerezni, — a készleteket

amelyek a tűzifa termelésével és eladásával vagy a termelt tűzifa forgalombahozatalával foglalkozó erdőbirtokosok és kereskedők (egyének, jogiszemélyek, cégek) birtokában (kezelésben vagy őrzésben és pedig akár saját, akár idegen helyiségekben, vasuti, hajóállomási, városi vagy községi raktárakban, erdei rakodókon vagy a termelőhelyeken stb.) eladatul vannak és pedig tekintet nélkül arra, hogy a tűzifa rakáson van-e vagy sem; ide tartoznak azok a készletek is, amelyek még a termelőhelyeken feldolgozás vagy összegyűjtés alatt vannak, amennyiben azok a most következő fűtési időszak alatt, vagyis az 1915. év március hó végéig eladásra kerülhetnek;

amelyek az előbbi pontban említett erdőbirtokosok és kereskedők (egyének, jogiszemélyek, cégek) birtokában, kezelésében, őrzésben és pedig akár saját, akár idegen helyiségekben, vasuti, hajóállomási, városi vagy községi raktárakban, erdei rakodókon vagy a termelőhelyeken stb.) vannak és már eladattak, de még nem szállíthatók el a vevőnek és pedig szintén tekintet nélkül arra, hogy a tűzifa rakáson van-e vagy sem;

amelyeket az első pont alá eső belföldi egyének vagy cégek forgalombahozatal céljára külföldről (Ausztriából is) megvettek, de amelyek még az elődónál vannak;

amelyeket a magyar szent-korona országainak területén 1915. évi augusztus hó 15-től 1915. évi október hó 31-ig terjedő idő alatt forgalombahozatal céljára fognak termelni;

amelyeket a magyar szent-korona országainak területén 1915. évi augusztus hó 15-ike és 1915. évi október hó 31-ike közötti időben forgalombahozatal céljára fognak behozni.

Azok a készletek, amelyek az első három pontok alá esnek, előállításuk, illetőleg behozataluk után lesznek bejelentendők.

A bejelentést az köteles megtenni, akinek birtokában (kezelésében, őrzésében) a bejelentendő tűzifakészletek vannak.

Azt a készletet, amely valamely beraktározással vagy fuvarozással foglalkozó cégnél vagy egyénnél van elhelyezve, az köteles bejelenteni, aki azt megőrzés vagy fuvarozás végett elhelyezte, kivéve azt az esetet, amikor a beraktározott árut külföldi cég vagy egyén helyezte el, mert ilyen esetben a beraktározó vagy fuvarozó vállalat köteles a bejelentés megtételére.

A termelők birtokában levő tűzifa mennyiségeket az 1915. évi augusztus hó 15-ik napján volt állapotnak megfelelően legkésőbb 1915. évi augusztus hó 25-ig kell bejelenteni.

A tűzifamennyiséget, amelyet 1915. augusztus 15. napja után termelnek, illetőleg 1915. augusztus 15. napja után fognak a magyar szent-korona országainak területére behozni, az 1915. évi október hó 31. napján talált állapotnak megfelelően legkésőbb 1915. évi november hó 8-ig kell bejelenteni. Ugyanakkor az 1915. augusztus hó 15-ike óta a tűzifakészletekben beállott apadás okát is be kell jelenteni

A bejelentő lapot postai úton való beküldés esetében legkésőbb a határidő utolsó napján kell postára adni.

Aki a rendelet ellen vét, kihágást követ el és két hónapig terjedhető elzárással és 600 K-ig terjedő pénzbüntetéssel sújtják.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya kiterjed a magyar szent-korona országainak egész területére: Horvát-Szlavonországban azonban a bejelentési kötelezettség végrehajtása céljából szükséges rendelkezéseket a bán teszi közzé.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Aug. 13. Péntek. Róm. kath. és Protest. Berehm. Görög-orosz július 31. Eudocim Nap kel 4 óra 51 perckor, nyugszik 7 óra 17 perckor.

Időjárás. Meleg és tulnyomóan száraz idő várható. Sörgönyprognózis: meleg, száraz. Déli hőmérséklet: 25-2 C fok.

— Az állami alkalmazású legénység kicserélése. Mint a Kültügy-Hadügy legújabb száma jelenti, szó van róla, hogy a polgári életben állami alkalmazásban levő legénységi egyének közül azokat, akik hadiszolgálatra nem teljesen alkalmasak, de a mögöttes országrészekben ténylegesen szolgálnak, ki fogják cserélni olyan állami alkalmazottakkal, akik eddig „nélkülözhetetlenség” címén fel voltak mentve, de hadiszolgálatra alkalmasak. Ennek az igazságos és méltányos tervnek keresztülvitele céljából a hadiszolgálatra nem teljesen alkalmas, tényleges szolgálatra már a legközelebbi napokban várható. Az intézkedés nem terjed ki a postai és távirati tisztviselőkre.

— A hadisegélyesek jelentkezése. A hadisegélyesek részesített egyének a segélyösszegek felvétele végett a következő napokon és sorrendben kötelesek jelentkezni: Augus 16-án azok, kiknek nevének A, B, C, Cs betűvel kezdődik. Augusztus 17-én azok, kiknek nevének D, E, F, G, Gy, H, betűvel kezdődik. Augusztus 18-án azok, kiknek nevének I, J, K betűvel kezdődik. Augusztus 19-én azok, kiknek nevének L, M, N, Ny, O, O, P, betűvel kezdődik. Aug.

21-én azok, kiknek nevének R, S, Sz betűvel kezdődik. Augusztus 23-án azok, kiknek nevének T, U, V, Z, Zs betűvel kezdődik. A kifizetés naponként reggel 7 órakor kezdődik. A kik a kijelölt időben nem jelentkeznek, a segélyösszeget csak a következő hóban fogják megkapni. Felhívtnak végül a segélyezettek, hogy a kifizetés megkönnyítése végett 1—2 korona aprópénzt hozzanak magukkal. Makó, 1915. évi augusztus hó 13.

— Kántorpróba a zsidó templomban. Bernstein Sámuel jaroslai kántor holnap pénteken este 7 órakor és szombaton délelőtt az isteni tiszteletek alkalmával a makói zsidó templomban próbaéneklést tart.

— Őszi segélyt kapnak az állami tisztviselők. Az állami tisztviselők segélyügye új stádiumba érkezett, — már legalább a nevével illetőleg. A pénzügyminiszter értekezletre hívta össze az állami tisztviselők országos egyesületének elnökségét és a tisztviselők különböző osztályainak vezetőit és közölte velük, hogy a kormány nem zárkózik el a tisztviselők kérelme elől és segíteni kíván rajtuk, de a drágasági pótlékkal való segítés eszmáját elvetette. E helyett azonban hajlandó minden segélyre szorult tisztviselőt okolt kérelmére az egyes miniszteri tárcák keretében őszi segélyben részesíteni. Változtatást eszközöl a kormány a családai pótlékon is, még pedig olyan módon, hogy az eddigi három gyermek után járó 200—200 korona pótlékot kiterjeszti valamennyi gyermekre.

— A bevonuló népfelkelők figyelmébe. A katonai ügyosztály értesíti az augusztus hó 16-án bevonulni köteles 1876, 1877., valamint a korábbi évfolyambeli népfelkelőket, hogy fenti napon reggel 6 órakor pontosan jelenjenek meg az állomáson, hogy elszállításuk akadályokba ne utkozzék.

— Koleragyanus eset Mezöhegyesen. A mezöhegyesi cukorgyár vegyészmezőnöke pár nappal ezelőtt koleragyanus tünetek között megbetegedett és meghalt. Hulláját felebontták, mely alkalommal megállapítást nyert, hogy a mérnök nem kolerában halt el. A hullaboncolat erős heveny és béhurutot állapított meg, azonkívül idült szervi szivbajt. A halál okául inkább a szivbajt tartjuk. Egyébiránt a gyulai bakteriológiai intézet fog e tekintetben biztos véleményt mondani, hova az ürüléket beküldötték.

— Levél az orosz fogságból. Igaz András és Miklós József makói katonák már 11 hónap óta nem adtak életjelt magukról. Mindketten részt vettek Przemysl ostrománál is. Ma mindkettő levelet írt Makóra, melyben tudatják, hogy orosz foglyok és jól érzik magukat.

— Nyomozzák a deszki gyilkost. Jegdity Artémiát, aki esütörtök este Deszk és Szöreg között megbilineselt kézzel ugrott ki a teljes sebességgel haladó vonatból, még mindig nem sikerült kézre keríteni. A nyomozást a esendőrségen kívül katonai őrszolgálatok és makói detektívek is folytatják. Több irányban megindult a kutatás, de mindeddig pozitív eredmény nélkül. Ma délelőtt a deszki esendőrségen jelentkezett egy földmivelő, aki azt

Állítja, hogy a deszki erdőszélességben találkozott a gyilkossal. A csendőrök katonákkal és felfegyverkezett emberekkel az erdő átkutatására indultak, de ennek eredményét még nem jelentették. A szőkevény bujdosását nagyban elősegítik a nagyterjedelmű kukoricások.

— **Lemberg visszafoglalása** lesz bemutatva vasárnap, augusztus 15-én a Hollósy Kornélia színházban. Lemberg visszafoglalása a mozgófénykép egy újabb világraszóló csodája. Eredeti felvétel, mely 48 órával Lemberg visszafoglalása után készült, mikor a lakosság örömmujongása közben Frigyes főherceg és Hötzendorfi Conrád vezérezredes, vezérkari főnök meglátogatják a várost. Lesz szerencsénk megismerni az összes leMBERGI notabilitásokat, amint a leMBERGI országház előtt ünneplik a bevonuló katonaságot. Az ünnepélyes fogadtatáson részt vesz Sven Hedin a világhírű természetűdős is. — Ezt követi egy nagy sláger a „Mártir” dráma 4 felvonásban Henny Portennel a ezimzerebben és végül a Katonás kisasszony vigjáték 2 felvonásban. — A műsort tehát úgy állította össze az igazgatóság, hogy megint nem egyszer fogja a közönséget tapsra ragadni. A kiváló műsor délután 6 és este 8 és fél órakor lesz bemutatva a rendes mozi helyárrakkal. A délutáni előadáson 10 éven aluli gyermekek a helyárrak felét fizetik.

A korpaközpont bajai

A korpaközpont és a korpakereskedők.

A korpaközpont megalakítása, mint azt tegnap az erre vonatkozó kormányrendelet kapcsán megírtuk a korpa forgalomba hozatalának nagy munkáját vállalja magára. Ma még nem ismerjük az intézménynek minden részletét, de a rendelet szövegéből kiviláglik az, hogy a korpaközpont megalakításával a korpa nagykereskedelmet s a korpabizományosokat éri sérelem, mert kizárja őket a korpaközpont munkájából.

Már tegnap, amikor a rendelet nyilvánosságra jutott a korpakereskedelem számottevő tényezői gyűttek össze, megvitatták a korpa forgalomba bocsátásának szabályozásáról illetőleg a korpaközpont megalakításáról kiadott rendeletet s eredményképpen megállapították azt, hogy a rendelet egy egész kereskedői osztály létezéséről feledkezett meg. Az elhangzott panaszokat írásba foglalták s jóllehet még meg sem alakult a korpaközpont elnöksége már jó előre figyelmeztetik arra a sérelemre, amely a korpaközpont megalakulásával egy tekintélyes számú kereskedő osztályt ér, ha a központ szervezetében nem történik idejében változás.

A panaszos fölterjesztést közzölték velünk. Kiemeljük belőle a következőket:

„Hiába keressük azt a kapesót mely a korpanagykereskedőket és bizományosokat a korpa forgalombahozatalának nagy munkájába beilleszti s megdöbbenéssel tapasztaltuk, hogy egy egész kereskedő osztály létezéséről feledkezik meg

a rendelet, amely osztály évtizedek óta állandóan azt üzte egyedüli foglalkozásként, hogy a malomokban előállított korpát és egyéb hulladékot az ország gazdasági és egyéb takarmány felhasználó üzemei közt elosztotta, akik ebből a foglalkozásukból éltek irodát és személyzetet tartottak fenn s adót fizettek. A rendelet dicséretes hozzáértéssel azokról a kereskedőkről, akik kicsinyben zsák számba adtak el eddig korpát némileg gondoskodik, de teljesen mellőzi a nagykereskedőket, akik pedig évenként sok ezer waggon korpát forgalmaztak, akik az üzletet annak technikáját értik s akik a gazdáknak hiteleztek.”

A korpakereskedelemmel foglalkozó cégek panaszos feljajdulása mindenesetre indokolt és abban is igazuk van, hogy teljes lehetetlenségnek tartják, hogy az ő gyakorlati szakismeretük és bevált irodai személyzetük nélkül a központ feldolgozhassa az óriási anyagot, de egyúttal azt is hangoztatják, hogy ha a nagykereskedelmet bevonják a központ munkájába korpa helyes elosztása aránylag minimális költségdöbblettel helyes megoldást fog nyerni és lehetővé teszi nekik azt, hogy tönkterthessék üzletüket.

Alig hisszük, hogy azoknak, akik a korpaközpont létesítésére vonatkozó munkálataikban részt vettek az lett volna a céljuk, hogy egy egész tömeget a kereskedőknek kizárják az új intézményből s így nem tartjuk kizártnak, hogy a korpaközpont elnökségének szervezési munkája majd arra is ki fog terjedni, hogy kielégítse a korpanagykereskedők jogos igényeit. Különben is a központ létesítésére vonatkozó kormányrendelet 7. pontja megadja ennek a lehetőségét s így mi sem állt utójában annak, hogy a korpanagykereskedők panaszos fölterjesztésében foglalt kívánásokat, a lehetőség határain belül, a korpaközpont vezetősége kielégítse.

Kolera Kiszomboron

Három ember halt meg kolerában

A kolera járványos veszedelemé még eddig elkerült bennünket. Ennek oka leginkább abban keresendő, hogy Makó városának és Csanád vármegyének felvilágosult, értelmes lakossága betartotta mindazt az óvintézkedéseket melyeket az orvosi tudomány megállapítása alapján a hatóság előírt.

Ezen intézkedéseknek pontos betartásával mindezekig sikerült elhárítani a kolerajárvány veszedelemét, dacára annak, hogy a vármegye egyik községében a járvány már egyszer olyan formában ütötte fel fejét, hogy néhány ember életét is követelte áldozatul.

Most félt, hogy nem fogjuk tudni elhárítani fejünk fölül a veszedelemet. A szomszédos Kiszombor községben ugyanis három olyan kolera megbetegedés történt, mely halállal végződött. Ez a körülmény mindenesetre olyan, hogy

előszörban felkeltse bennünk az aggodalom érzését, de egyben olyan is, mely az óvintézkedések fokozottabb betartására kell, hogy intsen, sarkalljon bennünket.

Az a község, melyben a szomszédos Kiszombor községben állunk, nagyon meglehetősen munkra a kolera elleni védekezés módját. Nagy baj az is, hogy igen sok makói embernek Kiszomboron van földje, így az érintkezés csaknem állandó, mi a járvány csiráinak behurcolására nagyon alkalmas.

Mindenen körülmények a legnagyobb óvatosságra kell, hogy intsek egy a hatóságot, mint a polgárokat. Az orvosi tudomány már bebiztosította, hogy a kolera ellen tisztaság, mérsékelt és józan étel által lehet legegyszerűbben nemcsak védekezni, de oda is hatni, hogy a veszedelemes járvány el ne terjedhessen.

A lakosságnak erre kell tehát most a veszedelem közelsége miatt különös gondjának lenni. A hatóságnak pedig fokozottabb éberséget kell tanúsítania, hogy az óvintézkedések minden vonalon betartassanak, így talán sikerül fejünk felül elhárítani ezt a veszedelemet.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelméi.

(969)

103. fejezet.

Márta halála.

A miniszterelnök gyorsan a katonák elé hajtattott s izgatottan magához intette a vezénylő századost!

Az Istenért, várjon még! mondá. Kerülni kell a vérontást, meddig csak lehet! Előbb meg kell vizsgálni, mi van a dologban! Ok nélkül fel nem lázadt a nép. Ezután esodálatraméltó bátorsággal kiszállott a kocsijából s egyenesen a népek tartott.

— Legyetek esendesen! mondá esengő hangon. Meg fogom vizsgálni a dolgot!

— Utat a miniszterelnöknek! kiáltá egy harsány hang.

A tömeg csakugyan szétvált és utat engedett az ország legelső férfának, miközben hangosan kiáltá:

— Nem engedjük Del-Monte grófot! Ilyen égbekiáltó igazságtalanságot nem tűrünk.

A kormányelnök egyelőre válaszal nélkül hagyta ezt s a rendőrségi épületnek tartott. A kapunál megállott s a népek fordulva így szólt:

— Legyetek nyugodtak! A kapun be ne jöjjön senki! Szavamat adom, hogy a dolgot páratlanul meg fogom vizsgálni és igazságot szolgáltatok!

— Eljen a miniszterelnök! üvölté a tömeg.

A rendőrségi épület kapuja becsukódott mögötte. Felérve a rendőrfőnök szobájába, ott találta Del-Monte grófot, ki karjait keresztbe fonva, diadalmas arccal állott a szoba közepén. Ő maga erejének tudatában nem szólt semmit! Dacára annak, hogy vád alá van helyezve, mégis ő a hely-

zet ura! Az ő személyétől függ, béke legyen-e vagy háború?

A miniszterelnök izgatottan szólt:

— Mi ez, Bombini? mi történik itt?

— A rendőrfőnök zavartan hebegé:

— Bizonyára nem az én hibám, hogy a tömeg fellázadt.

(Folyt. köv.)

Ma este nagy halvacsora lesz turós lepénnyel Pernetzky Imréné!

Mindenféle

marhákat, vágókat, fias tehent, ökröt, tinót, csikót és üszöket vásárol SEMANN JOZSEF, értekezhetni Iritz Miksánál.

Földhaszonbérbeadás

Hatrongyoson a Ric-ut második dűllőjében

2 fertály tanyaföld

a rajta levő gazdasági épületekkel együtt több évre, részben vetemény, részben pedig gabonatermés alá haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet:

Diós Istvánál

Kálvin-u. 13. sz. alatt.

Elismert legjobb motorok!

Világhírű eredeti „Köröng” Diesel motorok

Szivőgáz és benzinmotorok. ::
Cséplőgarnitúrák benzin- és nyersolajlokomobillal. Benzin-magánjárók.
Meglehető újdonság!
Nyersolajmotorok keresztfejvezetékekkel.

Gellért Ignác és Társa mérnökiroda
Budapest, V. Koháry-utca 4. szám.
Bajátérdeklőkben kérjen juttatni iránymutatást
Legmesszebbmenő jótállás!
Kedvező fizetési feltételek!

Asztalos-műhely megnyitás!

Tisztelettel értesítem Makó város és vidéke nagyérdemű közönségét, hogy Makón, a Pacsirta-utca 24. szám alatt **asztalos-műhelyt nyitottam**, hol minden e szakmába vágó munkák izléses kivitelben, gyorsan és jutányos áron eszközöltnének.

Kész butorok állandóan raktáron tartatnak.

A nagyérdemű közönség b. pártfogását kérve vagyok kiváló tisztelettel:

Gál István asztalos mester
Egy fiu tanulónak felvétetik.

Déli ugarban, parton Bajnoci tanya mellett másfél fertály jó szántó föld eladó. Cím a kiadó-hivatalban.

Hagymás, fokhagymás és tormás zsákok kaphatók:

Mandl Zsigmondnál, Makó

A néhai Zeitler Rudolf hagyatékához tartozó és a kiskorúak tulajdonát képező

82 kat. hold ó-béltai föld

egy tagban esetleg kisebb részletekben is gabona és hagyma alá folyó év aug. 18-án szerdán délelőtt 9 orakór a makói közgyűlési hivatalban nyilvános árverésen

haszonbérbe adatik.

ELADÓ, esetleg kiadó ház.

A Szegedi-utca 45. sz. ház, mely hét szobát is elvagható, hat szobás téglapépület nagy udvarral elkülönítés miatt azonnal eladó és átvethető nagyon kedvező üzleti feltételek mellett. Ugyanott nagyobb mennyiségű kisebb-nagyobb 3-4 éves tiszta boros hordók eladók.

Értekezhetni lehet a fenti szám alatt az idő bármely szakában.

Kitűnő

mangolica süldők

vész és orbánc ellen be vannak oltva kaphatók:

Semann Józsefnél,
megtekinthető IRITZ MIKSAÁNÁL

HAZELADÁS.

Honvédban, az orosz-femető háta mögött, Kovács Antal bormérésével szemben, Túr-utca 1. szám alatti **házam**, (teljesen újonnan épült) és Bethlen-utca 11. sz. házzal egy teken fekszik, akár együtt, akár feliben szabadkézből

örök áron eladó

Értekezhetni lehet:

KARDOS ANTAL
tulajdonossal a fenti szám alatt.

POOR ENDRE

gyógykezelésére kapható Makón

VILMA-CRÉM

gyorsan és biztonságos módon ar-talánnyal szem, szemlő, májfolt, ara- és bőrbetegségek és min-dentől a legbiztonságosabb ellen

Vilma hajper, Vilma szappan és hajfoltó szer.

Ára: Vilma krém 1 korona, Vilma hajper 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajfoltó 1 korona. Piaci árak 1000 fill. kifizetésre ár-akkorban ismét kifizetésre.

Lábápoláshoz! Hazadás ellen!

A mostani világháboruban a nagy fáradalmak között harcosaink áldása

1 tubus
1-50

Pára-pasta

1 tubus
1-50

megkönnyebbiti a gyaloglást, megszünteti a test (láb és kéz) izzadását, megakadályozza a bőrkeményedés képződését és bevált óvszer az összes bolhák tetvek és egyéb férgek ellen

Kapható Makón:

Popper Gyula drogériájában, Fötér.

Tábori postacsomagban küldhető

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

K Ö N Y V N Y O M D A.

Készülnek:

Rovatos iverk,
Számlák,
Zárszámadások,
Üzleti kártyák,
Árjegyzékek,
Kereskedelmi nyomtatványok,
Névjegyek,
Szóró-cédulák,
Falragaszok.

Telefon-szám: 124.

Izléses kivitelű, hibátlan, tiszta munka. Ajánlja az újabb időben a mai kor igényeinek teljesen megfelelően villanyerőre berendezett műintézet, mely a modern technika vívmányai szerint készít a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig mindennemű nyomtatvánvokat.

Magyar gyártmányu papiros-raktár!

A MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

P O L I T I K A I N A P I L A P

Készülnek:

Irodalmi művek,
Folyóiratok,
Hirlapok,
Doktori értekezések,
Iskolai értesítők,
Körlevelek,
Meghívók,
Táncrendek,
Levélfek.

Telefon-szám: 124.

kiadhivataia a legjutányosabb áron vesz fel hirdetésekot.